

Vilâyet idaresi kanunu

(Resmî Gazete ile neşir ve ilânı : 5.5/1929 - Sayı : 1184)

№ 1426

BASLANGIÇ

Tevsîi mezuniyet ve tefriki vazâif

Teşkilâtı Esasiye kanununun 91 inci maddesi mucibince, vilâyetler umuru tevsii mezuniyet ve tefriki vazâif esası üzerine idare olunur.

Idare taksimatı

BİRİNCİ MADDE — Teşkilâtı Esasiye kanununun 89 uncu maddesi mucibince, Türkiye coğrafi vaziyet ve iktisadî münasebat noktai nazarından vilâyetlere, vilâyetler kazklara, kazalar nahiyelere münkasemdir. Nahiyeler de kasaba va köylerden terekkün eder.

FASIL : 1

Taksimat ve idare ve vilâyet memurlarının intihap ve tayini suretleri

Vilâyet, kaza, nahîye, köy teşkili, kaldırılması, merkez ve sınırlarının değiştirilmesi

İKİNCİ MADDE — Vilâyet teşkili veya mevcut vilâyetlerden birinin kaldırılması ve yahut vilâyet merkezinin değiştirilmesi Devlet Şurasının mütaleası alınarak kanun ile yapılır.

Kaza teşkili, kaldırılması veya bir kazanın bir vilâyetten başka bir vilâyete bağlanması, vilâyet idare heyet ve umumî meclislerinin mütaleası alındıktan sonra kanun ile yapılır.

Vilâyet sınırlarının, kaza merkez ve sınırlarının değiştirilmesi, nahîye teşkili veya kaldırılması veya bunların merkez ve sınırının değiştirilmesi, bir kazadan başka bir kazaya bağlanması alâkadar vilâyet idare heyet ve umumî meclislerinin mütaleası alındıktan sonra Dahiliye Vekâletinin kararı ve Reisi Cümlurunun tasdiki ile yapılır.

Yeniden köy teşkili, köylerin birleştirilmesi, ayrılması veya bir nahiyeden başka bir nahiyeye bağlanması vilâyet idare heyet ve umumî meclislerinin mütaleası alındıktan sonra Dahiliye Vekâletinin tensibi ile vilâyetçe yapılır.

Vilâyet, kaza, nahîye ve köy idare reisleri

ÜÇÜNCÜ MADDE — Vilâyet umumî idaresinin reisi ve mercii validir. Kaza idaresinin reisi kaymakamdır. Nahîye idaresinin reisi müdür ve köy idaresinin reisi muhtardır. Hükûmetçe lüzum görülen vilâyet merkezlerinde dahi başkaca bir merkez kazası teşkilâtı ve kaymakam bulunur.

Vali muavimleri

DÖRDÜNCÜ MADDE — Hükûmetçe lüzum görülen yerlerde vali muavinleri bulunur. Muavinler vali tarafından tevdi edilecek işleri ve vazifeleri yapar ve bulunmadıkları vakitte kendilerine vekâlet ederler.

Vilâyet idareleri şube reisleri

BEŞİNCİ MADDE — Vilâyet idare şubelerinin reisleri şunlardır:

Defterdar, mektupcu, nafia baş mühendis veya mühendisi, hukuk işleri, sıhhiye, maarif, ticaret, sanayi ve mesai, orman, maden, baytar, evkaf, tapu, nüfus, ziraat ve iskân müdürleri, posta ve telgraf ve telefon, rüsumat baş müdür veya müdürleri, polis müdürü ve yahut bunların vazifelerini ifa etmek için yerlerine kaim olanlar ve jandarma kumandanı.

Kaza idare şube reisleri

ALTINCI MADDE — Kaza idare şubelerinin reisleri şunlardır:

Mal müdürü, tahrirat kâtibi, hükümet hekimi, orman, ziraat, baytar, tapu, nüfus, iskân ve evkaf memurları ile polis komiser ve jandarma kumandanları, posta ve telgraf ve telefon müdürleri.

Nahiye idare memurları

YEDİNCİ MADDE — Nahiye idare memurları şunlardır:

Nahiye kâtibi ve zabıta memuru ile hükümet hekimi veya sıhhiye memuru, nüfus, tapu, ve vergi memurları.

Tali memurlar

SEKİZİNCİ MADDE — Her vilâyet, kaza ve nahiye merkezinde hakimler ile müddei umu- miler ve askerî memurlardan başka vilâyetin muhtelif idare şubelerinde lüzumu kadar tali memurlar bulunur.

Valilerle muavinlerinin, mektupcu ve kaymakamların tayini suretleri

DOKUZUNCU MADDE — Valiler Dahiliye Vekâletinin inhası ve İcra Vekilleri Heyetinin kararile; vali muavinleri, mektupcular, kaymakamlar Dahiliye Vekâletinin inhası ile Reisi Cümhur tarafından tayin olunur.

Vilâyet idare şube reislerinin tayinleri

ONUNCU MADDE — Beşinci maddede sayılan idare şubelerinin reisleri ve on dördüncü madde mucibiince vilâyet tali memuru olanlardan gayrisi, mensup oldukları vekâlet veya umumî müdürlüklerce kanunlarına göre intihap ve tayin olunurlar.

Bazı memurların tayininde valilerin mütaleaları

ON BİRİNCİ MADDE — Vali muavinlerinin, mektupçuların ve jandarma kumandanlarile polis ve hukuk işleri müdürlerinin tayinlerinde valilerin mütaleaları alınır.

Vilâyet merkezinin tali memurları ile kaza idare memurlarının, nahiye müdürlerinin tayinleri

ON İKİNCİ MADDE — Vilâyet merkezinin tali memurları ile altıncı madde de sayılan kaza idare memurları mensup oldukları idare şube reisinin intihap ve inhası ile, nahiye müdürleri doğrudan doğruya valiler tarafından tayin olunurlar. İntihap sureti bir nizamname ile tespit olunur. Şu kadar ki on dördüncü madde alikâmi mahfuz kalacaktır.

Kaza tali memurları ile nahiye memurlarının tayinleri

ON ÜÇÜNCÜ MADDE — Kazanın tali memurları ile nahiye memurları mensup oldukları dairelerin inhası, kaymakamların tasvibi üzerine (vilâyette mensup oldukları şube idaresi reisinin mütaleaşı alındıktan sonra) valiler tarafından tayin olunur.

Muhtelif vekâletlerin tali memurları

ON DÖRDÜNCÜ MADDE — Muhtelif vekâletlerin on iki ve on üçüncü maddelerde yazılı tali memurları şunlardır:

Dahiliye

A - Mektupçu ve hukuk işleri, polis, nüfus, iskân müdürleri, merkez memurları, komiserler ve komiser muavinlerinden maada dahiliye memurları .

Maliye

B - 28 nisan 1926 tarih ve 823 numaralı kanun mucibince valilerin tasvip ve inhası ile yahut mütaleası alındıktan sonra Maliye Vekâletince tayin edilen varidat, muhasebe, tahakkuk şube müdürleriyle muhasebe mümeyyiz ve kaza mal müdürlerinden maada maliye memurları .

Maarif

C - Doğrudan doğruya Maarif Vekâleti tarafından tayin olunanlar müstesna olmak üzere bilûmum maarif memur ve mensupları.

Nafia

D - Baş mühendis ve fennî memurlardan maada nafia memurları .

İktisat

E - Tayinleri doğrudan doğruya vekâlete ait idare şube reisleri, müdürleri, fennî memur ve müfettişleri ile muallim ve muavinlerinden maada İktisat Vekâleti memurları .

Sıhhiye

F - Hekimler, eczacılar ve küçük sıhhiye memurları ile doğrudan doğruya vekâlete merbut sıhhi müessesat ve mücadele müdür ve memurlarından maada sıhhiye memurları .

FASIL : 2

Vilâyet memurları hakkında inzibatî cezalar ve şikâyetler

Vilâyet memurları hakkında inzibatî cezaların tatbiki

ON BEŞİNCİ MADDE — Vali, hakim sınıfında bulunanlarla vilâyet idare şube reisleri ve kaymakamlar müstesna olmak üzere diğer bilûmum memurların memurin kanununun 26 ıncı maddesi mucibince ceza görmelerini müstelzim hareketleri sabit olduğu takdirde ihtar cezasını bizzat tatbik eder. Sair cezalar için, tayin hakkı vilâyete ait olanlar hakkında karar ittihazını vilâyet inzibat komisyonundan ve tayin hakkı vekâletlere ait olanlar hakkında da mensup oldukları vekâletlerden talep eyler.

Memurlara garaz veya hakaret için uydurma bir suç isnat edenlerin müddei umumiliğe verilmesi

ON ALTINCI MADDE — Memurlar hakkındaki ihbar ve şikâyetler, garaz veya mücerret hakaret için uydurma ve bir suç isnadı suretile yapıldığı ve tahkikatın tabii olduğu kanunî muamele mucibince neticesi de sabit olmadığı takdirde, keyfiyet mensup olduğu dairelerce valiler vastasıyla müddei umumiliğe verilir.

FASIL : 3

Valinin ve vilâyet memurlarının salâhiyet ve vazifeleri

Vali, Devletin mümessili ve her vekâletin idarî ve siyasi icra vasıtasıdır

ON YEDİNCİ MADDE — Vali vilâyette Devletin ve her vekâletin mümessili ve vekâletlerin idarî ve siyasi icra vasıtası olup vilâyetin umumî idaresinden mes'uldur.

Vekâletlerin valilerle muhabereleeri

ON SEKİZİNCİ MADDE — Valiler vilâyete ait işler hakkında ait olduğu vekâletlerle muhabere edecekleri gibi vekâletler de idarî ve siyasi muhaberat ve Devlete ait işleri doğrudan doğruya valilere yazarlar.

Vekâletlerin idare şube reisleriyle muhabere edecekleri hususlar

ON DOKUZUNCU MADDE — Vekâletlerin mütehasıs rüesayi memurine resen muhabere ve muameleleri fennî ve hesabata ait mali ve ihtisasî hususata mahsustur. Şukadar ki valilerin mütehasıs rüesayi memurinden fennî hususatta talep edecekleri bileümle malûmatı memurün vermeğe mecburdurlar.

Kanun ve nizamların neşir ve ilân ve tatbiki

YİRMİNCİ MADDE — Vali, vilâyette kanun ve nizamların neşir ve ilân ve tatbikını temin ile muvazzaf ve bunların kendisine verdiği bileümle vazifeleri ilâ ve salâhiyetleri istimal ve vekâletlerin talimat ve emirlerini icra ile mükelleftir.

Kanun, nizamname, talimatname ve mukarreratın valiler vasıtasıyla tebliği

YİRMİ BİRİNCİ MADDE — Bileümle kanunlar ve nizamnamelerle bunlara müteallik olarak vekâletlerce verilecek talimat ve mukarrerat, idare şubelerine ancak valiler vasıtasıyla tebliğ olunur.

İdarî şubeler reisleri ile kaymakamlar istizana muhtaç gördükleri cihetleri validen sorarlar

YİRMİ İKİNCİ MADDE — İdarî şubeler reisleri ve kaymakamlar talimat, evamir ve mukarreratın esasında veyahut kanun ve nizamların hükümlerini icra sırasında istizana mühtaç gördükleri cihetleri validen sorarlar. Vali o meseleyi ait olduğu şube reisi ile bilmüzakere halledemediği takdirde keyfiyeti ait olduğu vekâletten sorar. Sormak muamelesi o iş hangi idare şubesine ait ise orada hazırlanmak ve vali tarafından mensup olduğu vekâlete yazılmak suretile olur.

Kezalik valilerin muhtelif şube işlerine ait vekâletlerle muhabereleeri o şubelerde yazdırılır.

Valinin resen verdiği emri kanun ve nizamnamelere uygun bulunmayan idarî şubeler reisleri ve kaymakamlara karşı valinin emri

YİRMİ ÜÇÜNCÜ MADDE — İdarî şubeler reisleri ve kaymakamlar vali tarafından resen verilen emrin kanun ve nizamnamelere uygun olmadiği içtihadında buldukları takdirde bunu valiye yazarlar. Vali emrin nizamnamelere uygun olduğunda ısrar eylediği takdirde yazılı olarak emir verir. Aynı zamanda bu hususu mercii olan vekâlete yazar. Vekâletin emri gelinceye kadar valinin verdiği emir, mes'uliyeti altında tatbik olunur.

Bir memurla amir veyahut vilâyetin idare şubeleri arasındakî ihtilâflar

YİRMİ DÖRDÜNCÜ MADDE — Memurün kanununun 40inci maddesi mucibince bir memur ile amiri arasında bir emrin kanun ve nizamnamelere, talimat ve emirlere uygun olmamasından dolayı çıkan ihtilâfta en yüksek merci validir. Vali kat'i kararı verir. Amir mütalcasında ısrar ederse yirmi üçüncü madde ahkâmı tatbik olunur:

İhtilâf vilâyetin muhtelif idare şubeleri amirleri arasında çıkmış ise merci yine vali olup amirlerden birisinin mütaleasında ısrarı takdirinde kezalik yirmi üçüncü madde ahkâmı tatbik olunur.

Bu madde, hakkı veya menfaati haleldar olanların kanunen haiz oldukları kazaî müracaatlarına mani değildir.

YİRMİ BEŞİNCİ MADDE — Vilâyet dahilinde huzur ve asayişin, şahsî masuniyetin ve tasarrufa müteallik emniyetin temini ve zabıtaî mania valinin vazifelerindedir.

Jandarma ve polis kuvvetleri

YİRMİ ALTINCI MADDE — Vilâyet dahilindeki jandarma ve polis kuvvetleri doğrudan doğruya valinin emri altında olup nizamata mahsusasına tevfikân mevakkii lâzımeye tevzi ve ikame edilmiş olan mezkûr kuvvetlerin muvakkaten mevkilerinin tebdili ve mahalli ahara nakilleri ve jandarma zabitanile polis komiser ve memurlarının vilâyet dahilinde icabına göre muvakkat veya daimi surette mevkilerinin tahvili hususlarına vilâyet valisi salâhiyettardır.

Zabıta kuvveti valinin emri altındadır, lehalinde askeri kuvvet de kullanılabilir

YİRMİ YEDİNCİ MADDE — Vali vilâyette Devletin kanun ve nizamlarının tenfizi, emniyet ve asayişin muhafazası için polis ve jandarma ve diğer mülki zabıta inzibat ve muhafaza kuvvetlerini istihdam eder.

Vilâyet dahilinde bulunan bu kuvvetlerle teskin edilmeyecek anı, fevkalâde hadise karşısında kalındığı takdirde vali vilâyet dahilindeki kara ve deniz kumandanlarına tahriren müracaat ederek muavenet talep eder ve bu muavenet askeri kumandanlarca derhal ifa olunur. Kuvayi askeriye derhal ve bilâ ifateci zaman müdahalesini icap ettirecek derecede müstacel olmıyan ve askeri kumanda makamı tarafından idaresini icap ettirecek derecede kuvayi askeriye istihdamını istilzam eden ahvalde vali asayişin teminine matuf tedabir için kolordu kumandanı ile temas eder.

Askerlik ve seferberlik

YİRMİ SEKİZİNCİ MADDE — Vali askerlik ve seferberlik kanun ve talimatnameleri ile kendisine tevdi edilen vazifelerin sür'atle intacını temin eder.

Kaçakçılığın men'i

YİRMİ DOKUZUNCU MADDE — Vali her nevi kaçakçılığı men için vilâyetin sahillerini muhafazaya memur bilcümle resmî gemilerin süvarilerine lüzumuna göre ne tarafları gezmeleri vene cihetlere tahsisen dikkat etmeleri lâzım geleceğini tahriren bildirir. Süvariler, validen aldıkları emri derhal infaz ederler.

Hapishanelerin teftiş ve murakabesi

OTUZUNCU MADDE — Vali hapishaneleri dahili inzibat ve harici muhafaza itibarile teftiş eder. Mahpusların hallerinin islâhı ve sihhi şartlarının temini için hapishaneleri murakabesi altında bulundurur.

Maarif işlerinde valinin vazifesi

OTUZ BİRİNCİ MADDE — Vali maarifin terakkisini, inkişafını temine çalışır. Halkın fikri, ahlaki ve içtimai tekmiülünü temin edecek esbap ve vasaiti tetkik eder. Bunun için icap eden teşebbüsât ve icraatta bulunur.

Ziraat, ticaret, sanayi ve nakliyat gibi istihsal ve servet menba ve vasıtaları hakkında valinin vazifesi

OTUZ İKİNCİ MADDE — Vali ticaret, ziraat, sanayi ve nakliyat gibi istihsal ve servet menba ve vasıtalarının inkişafına, tealisine ve bilhssa zürriyatın terfihine medar olacak esbabı derpiş eyliyerek vilâyetin bu işlerle âlâkadâr devair ve müessesatını ikaz ve teşvik ve bunlara

lâzım gelen muaveneti ifa ve vilâyet daire ve müesseselerile yapılamıyacak işler hakkında alâkadar vekâletleri tenvir eder .

Umumî sıhhatin korunması, sari ve müstevli insan ve hayvan hastalıklarının men'i

OTUZ ÜÇÜNCÜ MADDE — Vali, umumî sıhhatin korunması ve vilâyet dahilinde sıhhi şartları ihlâl eden sebeplerin taharri ve izalesi ve bulaşıcı salgın hastalıklara mahsus kanun ve nizamnameler mucibince lâzım gelen tedbirlerin sūr'atle tatbiki hususlarında vilâyet sıhhiye müdürü ile konuşarak lâzım gelen teşebbüsât ve icraatta bulunur.

Sari ve müstevli hayvan hastalıklarının taharri ve izalesi için kanun ve nizamnameleri mucibince ittihaz olunacak tedbirleri vilâyet baytar müdürü veya baytari müessese başındaki memurlarla konuşarak icra eder.

Nafia işleri

OTUZ DÖRDÜNCÜ MADDE — Vali vilâyet dahilindeki nafia işleri hakkında Hükümetçe tanzim olunacak proğramlara göre memleketin imarına müteallik teşebbüsât ve icraatta bulunur.

Valinin teftiş ve mürakabesine tabi devlet daireleri

OTUZ BEŞİNCİ MADDE — Adli ve Askerî daireler müstesna olmak üzere Vilâyette mevcut bilûmum Devlet daire ve müesseseleri valinin teftiş ve mürakabesi altındadır.

Vali, teftiş muamelesini bizzat yapabileceği gibi daire reisleri ve ait olduğu müfettişler vesatatile de icra eder.

Orman yangınları, mezruat hasarı ve muzır hayvanların itlâfi

OTUZ ALTINCI MADDE — Vali Vilayet dahilinde orman yangınlarını, mezruata ika edilebilecek hasar ve zararları evvelden men ve muzır hayvanların itlâfını ve bilhassa köy kanununun tatbikini temin edecek tedabiri ittihaz ve tatbik ile mükelleftir.

Devir ve teftiş

OTUZ YEDİNCİ MADDE — Vali, her sene vilâyet-dahilinde münasip göreceği zamanlarda devir ve teftiş yapar. Bu devir ve teftişlerin müddetleri mecmuu, fevkalâde haller müstesna olmak üzere, iki aydan az ve dört aydan ziyade olamaz.

Görülmesi geri kalmış davaları müddei umumiden sual eder

OTUZ SEKİZİNCİ MADDE — Vali, adliye dairesinde hal ve rüyeti teahhür ettiğine ittıla peyda ettiği maddelerin teahhür sebeplerini müddei umumilerden tahriren sual eder ve alacağı malumata göre keyfiyeti Adliye Vekâletine bildirir.

Mahkeme kararlarının tenfizi

OTUZ DOKUZUNCU MADDE — Vali, adliyeye müteallik işlerin tesrii rüyeti ve mahkeme hüküm ve kararlarının tenfizi hususunda alâkadar memurlar tarafından talep olunacak muavenetin yapılmasına emir verir.

İdare şubeleri reislerinin valiye karşı mes'uliyetleri

KIRKINCI MADDE — Vilâyet idare şube reislerinden her biri kendi daire ve şubeleri memurlarının kanun ve nizamnamelerle muayyen vazifelerinin sūr'at ve intizamla yapılması ile mükellef ve bunlardan dolayı birinci derecede valiye karşı mes'uldürler. İdare şube reislerinin her biri vali tarafından havale ve tevdi edilen işler üzerine icap eden tetkikatı icra ile malûmat ve mütalcalarını zamanında bildirmeğe mecburdur.

Her ay nihayetinde idari şube reislerinin valinin riyaseti altında toplanmaları

KIRK BİRİNCİ MADDE — Vali, her ay nihayetinde ve lüzum gördüğü sair zamanlarda hakimlerle ordu mensuplarından maada idare şube reislerini ve lüzum gördüğü diğer memurları heyet halinde tophyarak vilâyet işleri hakkında kendilerinden malûmat ister. Vilâyet ahvali umumiyesini müzakere vebu hususta icap eden talimatı verir. Vali, bu salâhiyetini bu memurları ayrı ayrı çağırarak suretile de kullanabilir.

Valinin belediyeleri teftiş ve murakabesi

KIRK İKİNCİ MADDE — Vali, vilâyet dahilinde bulunan belediyeler üzerindeki murakabe ve teftiş hakkını belediye kanununa göre kullanır.

FASIL : 4

Kaymakam ve kaza memurlarının vazifeleri

Kaymakam kazanın umumî idaresinden mes'uldür

KIRK ÜÇÜNCÜ MADDE — Kaymakam kazada en yüksek Hükûmet memuru olup kazanın umumî idaresinden mes'uldür.

Kanun ve nizamnamelerin neşri ve valinin nazareti altında vazife ifası salâhiyet istimali

KIRK DÖRDÜNCÜ MADDE — Kaymakam kaza dahilinde kanun ve nizamnamelerini neşir ve ilân ve tatbikini temin ile muvazzaf olup bunların kendisine tevdi eylediği vazifeleri valinin nazareti altında ifa ve salâhiyetleri istimal ile mükelleftir.

Kaymakam fevkalâde haller müstesna olmak üzere kaza muameleatı hakkında merbut bulunduğu vilâyetle muhabere eder.

Kazada huzur ve asayişin temini

KIRK BEŞİNCİ MADDE — Kaza dahilinde huzur ve asayişin, şahsi masuniyetin ve tasarrufa müteallik emniyetin temini ve zabıta mania kaymakamın vazifelerindedir.

Zabıta kuvvetleri kaymakamın emri altındadır

KIRK ALTINCI MADDE — Devletin kanun ve nizamlarının tenfizi ve kaza dahilinde emniyet ve asayişin muhafazası için polis ve jandarma ve diğer mülki zabıta inzibat ve muhafaza kuvvetleri kaymakamın emri altındadır.

Fevkalâde hallerde validen muavenet talebi

KIRK YEDİNCİ MADDE — Kaza dahilinde bulunan zabıta kuvvetleriyle yatıştırılmıyacak ani ve fevkalade hadiseler karşısında kaymakam valiye derhal malûmat verir ve yardım ister.

Maarif, ziraat, ticaret, sanayi nafia, ve sikhlet işleri hakkında kaymakamın vazifesi

KIRK SEKİZİNCİ MADDE — Kaymakam otuz bir, otuz iki, otuz üç, ve otuz dördüncü maddelerle valiye verilmiş olan vazifeler hakkında tetkikat yaparak tedbir ve mütalealarını valiye bildirir ve alacağı talimata göre hareket eder.

Kaymakamın teftiş ve murakabesine tabi idare şubeleri

KIRK DOKUZUNCU MADDE — Adliye ve askeriye daireleri müstesna olmak üzere kaza dahilinde bulunan bilûmum idare şubeleri kaymakamın teftiş ve murakabesi altındadır.

Devir ve teftiş

ELLİNCİ MADDE — Kaymakam kaza dahilinde devir ve taftiş icrası ile mükelleftir. Kaymakamın senede iki defa nahiye merkezlerini ve kazanın en az on beş köyünü devir ve teftiş etmesi meşrut olup devir ve teftiş müddeti ile icra zamanı vali ile bilmuhabere tayin olunur. Bu devir ve teftiş mecburiyeti haricinde kaymakam lüzum görürse valiye malûmat vermek şartile kazasının köylerini devir ve teftiş edebilir.

Kaymakamın muhtelif vazifeleri

ELLİ BİRİNCİ MADDE — Kaymakam üçüncü fasılda valiye verilen vazifelerin kazaya ait olan kısımlarını ve bu hususta validen alacağı emirleri ifa ile mükelleftir.

FASIL : 5

Nahiye müdür ve memurlarının vazifeleri

Nahiye müdürü ve nahiyedeki vazifesi

ELLİ İKİNCİ MADDE — Nahiye müdürleri nahiyede en yüksek Hükümet memurudur. Nahiye dahilinde kanun ve nizamnamelerin neşir ve ilân ve tatbikını temin ile muvazzaf olup bunların kendisine tevdi eylediği vazifeleri âmirinin nazareti altında ifa ve salâhiyetleri istimal ile mükelleftir.

müdür nahiyenin işleri hakkında merbut bulunduğu kaza kaymakamı ile muhabere ve aldığı emirleri ifa eder.

Emniyet ve asayiş ve jandarma kuvveti

ELLİ ÜÇÜNCÜ MADDE — Nahiyenin emniyet ve asayişini muhafazadan müdür mes'uldür. Nahiyeye mürettep jandarmalar bu hususta müdürden aldıkları emirleri ifa ederler.

Köy kanununun tatbikını murakabe

ELLİ DÖRDÜNCÜ MADDE — Müdür, nahiyesi dahilindeki köyleri, köy kanunu hükümlerine göre nazaret ve murakabesi altında bulundurur.

Müdür halkın müracaat ve şikâyetlerini dinler

ELLİ BEŞİNCİ MADDE — Müdür, nahiyesi dahilindeki halkın müracaat ve şikâyetlerini dinler. Salâhiyeti dahilindeki işleri yapar ve haricindeki işleri de âmirinden sorar.

Nüfus kanununun hükümlerini tatbik ve icra

ELLİ ALTINCI MADDE — Müdür, nüfus kanununun ve nizamnameleri hükümlerinin ve bu hususta âmirinden alacağı emirlerin tamamen tatbik ve icrası ile mükelleftir.

Nahiye memurları müdürden alacakları emirleri ifa ve infaz ederler

ELLİ YEDİNCİ MADDE — Nahiye memurları, müdür tarafından dairelerine ait ve kanun ve nizamnamelerine uygun verilen emirleri ifa ve infaz ile mükelleftirler.

FASIL : 6

Vilâyet ve kaza idare heyetleri teşkilâtı

Vilâyet idare heyeti

ELLİ SEKİZİNCİ MADDE — Vilâyet idare heyeti: valinin riyaseti altında mektupçu, defterdar, maarif müdürü, naha baş mühendisi ile sıhhiye ve ziraat müdürlerinden teşekkül eder.

Vali, mazereti halinde muavinini ve muavin bulunmayan vilâyetlerde mektupçuyu heyete riyaset etmek üzere tevkil edebilir.

Lâzım görülen vilâyetlerde valinin riyaseti altında bulunmak ve mülkiye veya hukuk mektepleri mezunlarından intihap edilmek üzere üç âzadan müteşekkil idare heyetleri tesisine Dahiliye Vekâleti mezundur.

Kaza idare heyeti

ELLİ DOKUZUNCU MADDE — Kaza idare heyeti: kaymakamın riyaseti altında tahrirat kâtibi, mal müdürü, Hükûmet hekimi ile ziraat memurundan mürekkeptir.

Heyetten olmayan idare şube reislerinin müzakereye iştirak ile rey vermeleri

ALTMİŞİNCİ MADDE — Gerek vilâyet ve gerek kaza idare heyetlerinde heyete dahil olmayan idare şubelerinin reisleri kendi idarelerine ait idarî ve istişarî işlerin müzakeresinde âza sıfatile davet olunarak o iş hakkında lâzım gelen izahatı verir ve reye iştirak ederler.

İdare heyetlerinin idarî, istişarî ve kazaî kararları

ALTMİŞ BİRİNCİ MADDE — İdare heyetleri; idarî, istişarî ve kazaî olmak üzere üç tarzda karar ittihaz ederler. İdare heyetlerinin idarî salâhiyetleri kanun ve nizamnamelerle kendilerine verilen vazifelerdir. Vilâyet veya kaymakamlık makamları tarafından vaki talep üzerine istişarî mahiyette beyan edecekleri mütaleadan dolayı idare heyetleri mes'ul değildir.

İdarî ve istişarî ve kazaî müzakerelerde msap

ALTMİŞ İKİNCİ MADDE — İdare heyetlerinin idarî ve istişarî müzakereleri, mürettep âzamn yarısından bir fazlası hazır bulunmadıkça açılmaz.

İdarî ve kazaî kararlarda reylerin tesavisi halinde reisin bulunduğu taraf ekseriyeti haizdir. Kazaî müzakereler, muayyen heyetin yarısından fazlası mevcut olmadıkça açılmaz.

Iptal davaları

ALTMİŞ ÜÇÜNCÜ MADDE — Vilâyet idare heyetleri, vilâyet idare şubelerinin, kaymakamların ve kaza idare şubeleri ile nahiye müdürlerinin lâzımülcra kararları aleyhinde menfaati haleldar olanlar tarafından bu kararların esas, maksat, salâhiyet ve şekil itibarile kanun veya nizamnameye muhalefetinden dolayı ikame olunan iptal davalarına bakarlar.

Bu davalar, kararların menfaati haleldar olanlara tebliği veya bunların icraya ıttıl tarihinden itibaren altmış gün zarfında ikame olunmalıdır. Bu davalar Şurayî Devlet usulü muhakemesine tabidir.

Bu madde hususî kanunlarla vilâyet ve kaza idare heyetlerine verilen diğer kazaî işlerdeki salâhiyetlere hânel vermez.

Müddei umumîlik vazifesi

ALTMİŞ DÖRDÜNCÜ MADDE — İdare heyetlerinin kazaî işlerinde, vilâyetlerde hukuk işleri müdürleri ve bunların bulunmadığı yerlerde mektupçular (ve kazalarda tahrirat kâtipleri) müddei umumî vazifesini görürler.

Âza olmıyan daire amirleri

ALTMİŞ BEŞİNCİ MADDE — İdare heyetlerinin kazaî vazife görmek üzere toplanmalarında idarî davaya esas olan kararı ittihaz eden daire âmiri âza sıfatile bulunmaz ve reye iştirak etmez.

İtiraz makamları

ALTMİŞ ALTINCI MADDE — Kaza idare heyetlerinin aleyhine vilâyet idare heyetlerinde ve vilâyet idare heyetlerinin gerek birinci ve gerek ikinci derecede verdikleri kararlar aleyhine Şurayı Devlette, alâkadarlar tarafından, Şurayı Devlet kanununa göre itiraz olunabilir. Ancak gerek vilâyet ve gerek kaza idare heyetleri tarafından askerlik mükellefiyeti kanunu mucibince verilecek kararların derecei saniyede tetkik mercii, (103) üncü maddesi mucibince Milli Müdafaa Vekâletidir.

Müntahap âzanın vazifeleri

ALTMİŞ YEDİNCİ MADDE — İdare heyetlerinin mülga müntahap âzasına mevdu vazifeler Hükümet tarafından vuku bulacak talep ve maslahatın icabatına göre belediye heyetlerinin kendi azaları meyanından intihap edecekleri zevat tarafından ifa olunur.

Para cezası

ALTMİŞ SEKİZİNCİ MADDE — Vilâyet umumî meclisi veya idare heyeti veya mülki memurlar reisleri tarafından ittihaz ve usulen tebliğ veya ilân olunan kararların tatbik ve icrasına mümaneat edenler hakkında, hususî kanunlarında muayyen cezalar bulunmadığı takdirde, mahalleri idare heyetlerince, kabili temyiz olmamak üzere, beş liradan yirmi beş liraya kadar para cezası hükmolunur.

Mülga kanunlar

ALTMİŞ DOKUZUNCU MADDE — İşbu kanun ahkâmına mugayir olan umum kavanin ahkâmı mülgadır.

Kanunun meriyeti

YETMİŞİNCİ MADDE — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

Kanunun icrasına memur vekiller

YETMİŞ BİRİNCİ MADDE — Bu kanun hükümlerini icraya Başvekil ve Adliye, Milli Müdafaa, Dahiliye, Hariciye, Maliye, Maarif, Nafia, İktisat, Sıhhiye ve Muaveneti İçtimaiye Vekilleri memurdur.

Cümhuriyet Reislğine yazılan tezkerenin tarihi ve numarası

: 22-4-1920 ve 1/358

Bu kanunun neşir ve ilânı Başvekilliğe bildirildiğine dair Cüm. Reislğinden gelen tezkerenin tarihi ve numarası

: 24-4-1920 ve 4/179

Bu kanunun müzakerelerini gösteren zabıtların cilt ve sayfa numaraları

Cilt

Sayfa

7

64

10

44,72:99

Bu kanunla ilişikli olan kanunların numarası

62,90,320,526,538,669,699,714

768,787,826,894,1111